

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 8. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L, Za močemstvo: 15.20 L.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in Kraljevine Italije in močemstvo ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANOCONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

All'attacco in Cirenaica

In rotta verso Agedabia — Ingente bottino — Superiorità aerea riaffermata — Giornalmente su Malta

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 23 gennaio il seguente bollettino di guerra n. 600:

«Sotto la vigorosa pressione delle unità meccanizzate nostre e tedesche il nemico ha accentuato nella giornata di ieri il suo ripiegamento in direzione di Agedabia. Nel corso delle operazioni sono stati catturati numerosi prigionieri. Il bottino consiste finora in 47 pezzi di artiglieria, in alcune decine di carri armati e di autoblindo e oltre 100 automezzi fra distrutti e catturati.

Pregled sovražnih izgub po doslej objavljenih uradnih podatkih

Rim, 24. jan. s. »Giornale d'Italia« pomaže številčne podatke iz 600 doslej objavljenih vojnih poročil glavnega stana oboroženih sil o izgubah, ki so bile zadane sovražniku.

Po teh številkah je bilo

uničenih skupno 2578 sovražnih letal

Od teh je se treljilo 48 protiletalsko topništvo vojnih ladij na Sredozemlju in v Rdečem morju. Pet letal so sestrelili podmornice v Sredozemlju in v Rdečem morju, dve letali pa na Atlantiku. Naši lovci so sestrelili nad Sredozemljem in Rdečem morjem 344 letala, na Balkanu pa 216 letala. V Franciji so sestrelili 20 letala, v Severni Afriki pa 437 letala. Protiletalsko topništvo je sestreljeno na vseh frontah 596 letala. Nemški letalski zbor v Afriki in Sredozemlju jih je sestreljil 384. Razen tega so naši letali uničili na tleh na raznih frontah 381 letala, protiletalsko topništvo pa jih je zabilo 60. Število letala, ki so jih naši lovci in naše protiletalsko topništvo verjetno sestrelili na raznih frontah, znaša 85.

Potopljenih je bilo 45 bojnih ladij.

Od teh so naše bojne ladje v Sredozemlju in v Rdečem morju potopile 12 letal, 14 pa naše podmornice v Sredozemlju in v Rdečem morju, tri pa na Atlantiku. Naša letala so potopila 14 bojnih ladij v Sredozemlju in v Rdečem morju, 2 letala pa je potopilo protiletalsko topništvo v Sredozemlju.

Poškodovanih je bilo 155 bojnih ladij.

18 od teh so poškodovale naše bojne ladje v Sredozemlju in v Rdečem morju, 107 pa naša letala. Obalno topništvo je poškodovalo eno bojno ladjo, protiletalsko topništvo pa 29 letal. Z vso verjetnostjo je bilo

torpediranih 85 letal.

8 od teh so torpedirala naše bojne ladje v Sredozemlju in v Rdečem morju, 12 pa

podmornice v Sredozemlju in v Rdečem morju. Štiri bojne ladje so potopile podmornice na Atlantiku, 58 naša letala v Sredozemlju in v Rdečem morju, 3 ladje pa so potopila nemška letala. Skupno je bilo

potopljenih 48 podmornic,

od teh so potopile naše bojne ladje 35 v Sredozemlju in na Rdečem morju, 8 pa podmornice; 4 podmornice so potopila italijanska letala, eno pa nemška letala. Poškodovanih je bilo 7 podmornic, 4 podmornice so poškodovale bojne ladje, 2 italijanska letala, eno pa nemška letala. Od pričetka vojne je bilo

potopljenih 180 trgovinskih ladij,

od teh so potopile bojne ladje v Sredozemlju in na Rdečem morju. Podmornice v Sredozemlju in na Rdečem morju so potopile 11 teh ladij, podmornice na Atlantiku 68 ladij. Italijanska letala v Sredozemlju in v Rdečem morju so potopila 66 ladij, 21 ladji pa je potopilo protiletalsko topništvo v Sredozemlju. Bolj ali manj hudo

poškodovanih je bilo 168 trgovinskih ladij, in sicer so bojne ladje poškodovale 3, podmornice 4, italijanska letala 76, nemška letala pa 63 teh ladij.

Potopljenih je bilo 20 petrolejskih ladij,

4 od teh so potopile vojne ladje v Sredozemlju in v Rdečem morju, 4 podmornice v Sredozemlju in v Rdečem morju, 5 podmornice na Atlantiku, 2 italijanska letala in 5 petrolejskih ladij. Torpediranih je bilo 12 petrolejskih ladij, 4 od teh so torpedirale podmornice v Sredozemlju in v Rdečem morju, eno podmornico na Atlantiku in 7 letala v Sredozemlju in v Rdečem morju. To so izgube, ki jih je imel sovražnik na italijanski fronti v 600 dnevnih najsrdejšega boja.

Vesti z vzhodne fronte

Uspeli protinapadi — Vsí sovražni napadi odbiti s kravimi izgubami za Sovjetske

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. jan. Vrhovno poveljništvo nemških oboroženih sil je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na vzhodnem bojišču se nadaljujejo srđiti boji.

S protinapadom so bile v srednjem odseku fronte prizadete sovražniku zoper hude krvave izgube. Zaplenili smo 35 topov in mnogoštevno težko orožje.

Na morju so Angliji so poškodovala bojna letala z bombami večjo tovorno ladjo. Nočni napadi letalstva so bili usmerjeni proti pristaniščim in vojaškim napravam v južni in južnovzhodni Angliji.

V severni Afriki zasedujejo nemške in italijanske čete poraženega sovražnika. Doselej je bilo zaplenjenih ali pa uničenih 10 angleških tankov, 46 topov in nad 100 motornih vozil. Oddelki nemškega in italijanskega letalstva so prizadeli na področju južno od Agedabije poraženim angleškim četam nove hude izgube.

Na otoku Malti so nemška bojna letala bombardirala podnevi in ponoči letalska in pomorska oporišča sovražnika.

Angleški bombniki so metali v poslednji noči rušilne in začpalne bombe na nekatere kraje v zapadni Nemčiji, med drugim na stanovanjske okraje v Münstru, kjer so poškodovali nekaj poslopij. Enote vojne mornarice so sestrelili 3 angleške bombnike.

11 napadov na Krimu odbitih

Berlin, 24. jan. s. Po zadnjih zmagovitih borbah nemških čet, ki obkoljujejo Sevastopol, so Sovjeti vrgli v boj 21. januarja nove močne čete, katerih napadi so bili usmerjeni predvsem proti severnemu krilu obkroževalne fronte. Tudi ti napadi so bili odbiti. Predvčerajnjim so nemške čete v osrednjem odseku vzhodne fronte ob najhujšem mrazu odbile 11 zaporednih sovjetskih napadov. Tri od teh napadov so Sovjeti izvedli s silami enega bataliona. Samo na neki točki je sovražnik uspel predviti v nemške detoniravne čete, toda sovražnik je bil takoj vržen nazaj s pomočjo močnih protinapadov, v teku katerih so Sovjeti utrpljeli hude krvave izgube.

Finski odsek

Helsinki, 24. jan. s. Poročilo o vojnih operacijah pravi, da je prislo do oboje-

Izgubljena angleška podmornica

Rim, 24. jan. s. Angleška admiraliteta priznava, da se angleška podmornica »H. 12« ni vrnila ob predvidenem času in oporišči in jo je smatrali za izgubljeno v svoj posadki vred. Podmornica »H. 13« je bila splovljena leta 1919 in je imela 5.000 ton. Oborožena je bila s strojnico in s štirimi torpednimi cevmi. V mirnem času je imela 22 mož posadke.

Pegasti legar

Berlin, 24. jan. s. Šef osrednjega zdravstvenega urada prof. Conti je izjavil tisku, da je bilo v starih mejah Nemčije dosenj med civilnim prebivalstvom 126 primerov pegastega legarja in 138 primerov v zasebnih vzhodnih deželah. Te številke so nizje kot one v tretjem letu svetovne vojne. Prof. Conti je zagotovil, da za Nemčijo in za zapadno Evropo ni nobene nevarnosti epidemije.

Finski gospodarski minister v Berlinu

Berlin, 24. jan. s. Nemški minister za prehrano in poljedelstvo Walther Darre je sprejel finskega ministra za gospodarstvo dr. Ramsaya. Oba ministra sta se razgovarjala v duhu prijateljstva in bratstva v orožju. Ki obvladuje obe državi, borec se skupno proti boljševizmu.

Obnovite naročnino!

Hud poraz Angležev v Libiji

Z nenadnim protinapadom so osne sile pognale britanske čete v beg, zavzele Agedabijo in neprestano preganjajo v neredu se umikajočega sovražnika

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 23. januarja naslednje 600 vojno poročilo:

Pod jakim pritiskom naših in nemških mehaniziranih edinice je sovražnik v teku včerajnjega dne pospešil svoj umik in smer proti Agedabiji. Pri teh operacijah je bilo zajetih mnoga ujetnikov. Vojni plen tvorji doseg 47 topov, nekaj deset tankov in oklopnih avtomobilov ter nad 100 avtomobilskih vozil, zbirališča čet, skladisca in sovražna poveljništva. Eno naše letalo se je vrnilo.

Tudi nad Malto je naše letalsko oružje nadaljevalo z vso silo bombardiranje leta na tleh, loč in vojaških poslopij, ki so bila uspešno zadeta.

Angleška ofenziva se je izjavovila

Namesto napovedanih zmag novi porazi

Rim, 24. jan. s. Včerajšnje in predvčerajšnje vojno poročilo sta na kratko poročala o ofenzivni akciji oklopnih in motoriziranih edinice osi. Nič natančnega ni mogeče z znanim razlogom poročati o ciljih sedanja operativne faze. Poučarja se kljub temu, kako so naše in nemške divizije zoper pet v borbi in sicer ti te divizije, katerih uničenje je bil glavni namen angleške zimski ofenzive. Angleški ministrski predsednik ni brez razloga poudarjal, da cilj imperialne ofenzive, ki je bila skrbno pripravljena v petih mesecih, ni zavzetje težkega izmaksnega bitka. Odločilne so bile tudi težke dovozjanja živil v munitiji v prve črti od 500 do 600 milij oddaljenih egipčanskih oprišč.

Po 65 dnevh borbe, v katerih se je slednje taktično dejanje razvilo v neu poh, lahko tore ugotovimo:

Dodim oklopne in motorizirane italijanske in nemške edinice ponovno dokazujejo svojo učinkovitost in neukrotljivega duha inicijativ, predstavlja aktivno angleške operacije samo zasedba nekaterih krajev, ki nimajo nobene vojaške vrednosti, katerih zavzetje pa je bilo treba najdražje plačati. Glede na Churchillove izjave lahko tore trdimo, da se je angleška ofenziva dosegla.

Dočim oklopne in motorizirane italijanske in nemške edinice ponovno dokazujejo svojo učinkovitost in neukrotljivega duha inicijativ, predstavlja aktivno angleške operacije samo zasedba nekaterih krajev, ki nimajo nobene vojaške vrednosti, katerih zavzetje pa je bilo treba najdražje plačati. Glede na Churchillove izjave lahko tore trdimo, da se je angleška ofenziva dosegla.

Akcija italijanskih in nemških oklopnih divizij je prisilila Angležce k znaten umiku in prepuščanje vrednega vojnega materiala, katerega zdaj pobira, ker je večji del tega v popolnoma uporabenem stanju. Zavezniške ovizije pričajo o svoji zmagovalni superiornosti, čeprav angleško letalstvo trdi, da si je priborilo oblast na afriškem nebu.

Naše letalstvo se čedalje bolj uveljavlja skupno z nemškimi tovarisci, krepko podpira edinice na celini ter uničuje s svojimi državnimi podvzeti sovražno zaledje. In težko angleško letalstvo ne more preprečiti.

Angleži se v neredu umikajo

Berlin, 24. jan. s. Sovražna propaganda je prikazala sile osi v severni Afriki kot skoraj uničene, obenem pa poročajo vojna poročila o nenadnem močnem napadu italijanskih in nemških edinice, ki so potisnilo sovražnika v smeri proti Agedabiji ter ga pognale v neretu beg. To dejstvo pričakujejo v novi luči dejanski vojaški položaj v Libiji. Borbeno moč med obema vojskama, pravilno DNB, kažejo številke o angleških izgubah. Angleži so pustili na terenu med drugim 10 tankov, 46 topov in nad 100 motornih vozil, pri čemer niso vstete hude izgube Angležev zaradi delovanja italijanskega in nemškega letalstva. Sovražnik je zbral v sektorju Agedabiji znatne sile, katerih uporaba za nadaljnje ofenzivne prostore pa je bila preprečena v naglici z odlično nenadno akcijo, ki so jo izvedle čete.

Zadrega v Londonu

Bern, 24. jan. s. V Londonu so desorientirani zaradi italijansko-nemške reakcije v Libiji. Po nekem londonskem dopisu listu »Neue Zürcher Zeitung« v angleških vojaških krogih razpravljajo o tem, ali bi bilo primerno ali ne nadaljevati ofenzivo proti notranosti Tripolitanije, kajti ne moreti do izkrcanja. V mestih se pripravljajo na protiletalsko obrambo, glede vojne industrije pa je na Avstraliji v težkem položaju zaradi ogromnih kolčin.

Bangkok, 24. jan. s. Radijska postaja v Rangunu je včeraj zjutraj poročala, da se japonske čete nahajajo samo 7 km od glavnega mesta Birmanije. Ta postaja je priznala tudi, da japonsko letalstvo popolnoma obvlada vse spoštne oprišča. Japonske čete so bile prekoračile Mytho, zapadno od Tavoya, in so vnesle zmedo v vratno obrambo.

Z birmansko fronto, 24. jan. s. Zaradi aratcije birmanskega ministarskega predsednika Sawa, ki je obtožen zarotništva z Japonsko, je prebivalstvo zelo ogroženo in veliko število prebivalcev je začelo sestavljati prostovoljske zbrane za borbo proti Angliji.

Z wake — Otori

Tokio, 24. jan. s. Otok Wake, ki je bil,

nakar, ki je znano, glavno severnoameriško oprišče v zapadnem Pacifiku, je dobil ime Otori. Otok postaja zdaj važno japonsko pomorsko oprišče.

Japonski poziv Kitajcem

Japonska je še vedno pripravljena za mirno poravnavo — Neomajna vera v končno zmago

Tokio, 24. jan. s. Ministrski predsednik

Tojo je govoril v parlamentu o proračunski razpravi in je ponovno izrazil svoje globoko prepričanje, da bo Japonska zmagala v vojni v Vzhodni Aziji. Japonci

Velika prihodnost našega sadjarstva

Našemu sadjarstvu se obeta velik napredok, ko se bo razširila tudi gojitev grmičastega sadnega drevja

Ljubljana, 24. januarja
Ne smete misliti, da ni aktualno pisati o sadjarstvu sredi zime. Prav zdaj bi morali razmisljati o pospeševanju posameznih kmetijskih panog posebno intenzivno in pripraviti vse potrebno, da bi se lotili spomladini dela z vsemi silami čim bolj uspešno. Ne smemo pozabiti, da je že zdaj, požimi, tudi v sadjarstvu treba opraviti mnogo dela, ki ga ne moremo odlagati do pomlad. Zato naj navedemo najprej, kaj mora narediti sadjar pozimi.

Najprej: orodje

Ce hočet postati dober sadjar, potrebuješ tudi posebno orodje. Na to je treba posebej opozoriti tiste kmečke sadjarje, ki zdaj lažje kupujejo kakov so včasih in ki niso sadjarstvo posvečali primerne pozornosti. Lani so se prepričali, da je sadjarstvo v teh časih donosno in da lepo sadje doseže še posebno dobro ceno. Pozimi bi si naj sadjar pripravil vse orodje, ki ga potrebuje za delo v sadovnjakih in drugih letnih časih. Mnoge priprave si lahko naredi sam, n. pr. leske, košare, kerbase itd. Kupiti bi pa moral žago za obzgavanje vej, noče za obrezovanje drevja, škarje, škropilnicu itd. Mnogi kmečki sadjarji so skoraj povsem brez primernega orodja. Nekateri pa menda misijo, da sadjar sploh ne potrebuje orodja, ker so pa doslej puščali drevje, da je raso prepuščeno samo sebi in so se nanj spomnili le jeseni, ko bi bilo treba obirati sadje.

Sadjarjevo zimsko delo

Oblasti so v posebni okrožnici opozorile sadjarje na zimska dela v sadovnjakih. Nekaterih del bi bilo treba opraviti že pred nastopom najhujše zime. Odstraniti bi bilo treba iz sadovnjakov vsa izhrana drevesa, bodisi ostarela ali mlajša, ki so jih napadile bolezni. Podreti je treba močno rakaniti ali po zlubnikih, krvavih ušeh ali kaparjih takoj napadena drevesa, da ne vič izgledov za drug uspešen način zatiranja škodljivev. Nujno je tudi, da sadjar pravilno pomaže v tem, da zadrži sadno drevje, počakava pred pomažajočimi ali splošno. Pri nas bi bili izrednega pomena, da bi se čim bolj razširili sadovnjaki z nizkim sadnim drevjem. Marsikje v naših krajih so posebni pogoji za takšne

Ne sadite dreves, kjer so rasla star!

Sadjarji morajo tudi vedeti, da je napadno saditi mlado drevje neposredno na kraju, kjer so rasla stara drevesa. Tudi gnojenje in obdelovanje zemlje ne more mladim drevesom dati, kar potrebujejo za svoj neoviran razvoj, če je zemlja preveč izčrpana. Kar velja o kolobarjenju v poljedelu, ni tudi brez pomena da neke mere v sadjarstvu. Zemlja se mora spodeti. Zaradi to bi morala zemlja, kjer je stalo staro drevje, počivati vsaj nekaj let, preden sadimo predost mlada drevesa.

Razne vrste nasadov

Razlikujemo več vrst sadnih nasadov. Ob tej priliki bi po opozorilu le na nizko sadno drevje ali poldebelno. To je nadal v obliki sadnega grmičevja (prtlikavo sadno drevje), sem pa lanko stejemo tudi sadne špalirje ob hišah. Pri nas bi bili izrednega pomena, da bi se čim bolj razširili sadovnjaki z nizkim sadnim drevjem. Marsikje v naših krajih so posebni pogoji za takšne

nasade, zato si smemo obetati od našega sadjarstva še mnogo. V nekaterih naprednejših deželah so se sadovnjaki z nizkim, v oblikovanim sadnim drevjem zelo razširili. V zadnjih letih goje drevje predvsem v obliki vretenčastega grmiča. Pri nas je posebno priporočljivo, da začnemo gojiti nizko sadno drevje (do višine okrog 1,8 m). In sicer na senožetin, ob njivah in cestah in sploh na zemljiščih, ki so zdaj slabo izrabljena in kjer bi sadno drevje dobro raso. Takšni zemljišči je pri nas mnogo. Slaba stran visokega sadnega drevja je, da blizu vrtov in njih škoduje drugim kulturnim, zavzemata mnogo več prostora, da ga težje gojimo, ko je že starejše, da spodnje vejeje hira itd. Nizko, poldebeljato drevje nima vseh teh napak. Upoštavati je tudi treba, da nizko drevje ne trpi tako zelo zaradi močnega vetra. Jablanci in hruske cepimo na divjake, podobno kakor pri visokodebelnatem drevju.

Na te prednosti je treba našte sadjarje opozoriti zdaj, ko delajo načrte, kaj in kako bodo sadili spomladji.

Na obrtnem sodišču lani 240 tožb

V večini primerov gre za delavske mezdne terjatve — Delodajalec ni tožil niti eden

Ljubljana, 24. januarja

Obrtno sodišče pri okrajnem sodišču rešuje spore, ki se tičejo službenega razmerja, v kolikor jih zakonite določbe odkazujejo v njegovo pristojnost. Gre pri tem zlasti za spore glede mezde, za spore glede nastopa, nadaljevanja in uknjenja delovnega in učnega razmerja, za dajatve ali odškodninske zahteve iz delovnega in učnega razmerja, za izročitev ali zadrževanje delavske knjižice ali spričeval, za spore o udeležbi pri pokojninskih skladih ali podpornih skladih, za odpoved, izpraznitve ali najemnine stanovanj v delavskih hišah, za spore med delavci istega podjetja na osnovi preverzma skupnega dela in druge.

Kmalu po uveljavitvi sedanjega obrtnega zakona so se delojemalcji obračali na obrtno sodišče ljubljanskega okrajnega sodišča v vedno večjem številu in sodnik je imel zelo veliko posla. Kmalu pa so rešitve v posameznih primerih, ki jih je večko objavilo tudi časopis, razširile pravo vresinjenje zakonitih določb in tako se delojemalcji obračajo sedaj na sodišče pač le težaj, ko imajo utemeljeno upanje na uspeh. V zadnjih šestih letih je prihajalo na obrtno sodišče vsako leto manj tožb.

Zbirani podatki povedo, da je obrtno sodišče resilo 1. 1936, se 433 tožb, leta nato jih je bilo že samo 370, 1. 1938, pa 304. Naslednji dve leti se število tožb ni mnogo znalo: leta 1939, so jih imeli 285, leta 1940, pa 289. Lani pa je bilo dosegeno najvišje stanje, saj so imeli opravka samo z 240 tožbami. Morda bo kdo misil, da je temu vzrok tudi delno manjši teritorij ljubljanskega okrajnega sodišča. Na poslovanih obrtnih sodiščih pa teritorialno zmanjšanje ni veliko vplivalo, saj ogromna večina njegovih klientov med poslodavci in delojemalcji biva na samem področju mesta.

Lani je obrtno sodišče imelo opravka, kakor smo povedali že zgoraj, z 240 tožbami, med temi jih je prejelo med letom novih 220, ostale pa je prevzel iz prejšnjega leta. V temu letu je sodišče resilo večino tožb in jih je v letošnjo poslovno dobo preneslo le pet.

Zanimivo je, da v vseh primerih, s katerimi so imeli lani opravka, ni bil niti enkrat tožilec delodajalec. 236 tožb so vložili pomočniki ali delavci in štiri tožbe učenci oziroma vajenci. Tudi prejšnje leto delodajalci niso vložili nobene tožbe. O skupnega števila jih je predlanskim odpadlo 270 na

pomočnike ali delavce in 19 na učence oziroma na vajence.

V ogromni večini primerov so se tožbe lani nanašale na mezde. Za mezd je tožilo 237 tožilcev. Prelanskim je bilo mezdnih tožb 258. Lani niso zaposleli nobenega primera tožbe, ki bi se tikala nastopa, nadaljevanja in prekinjitev delovnega oziroma učnega razmerja. Prejšnje leto so imeli iz delovnega razmerja 12 takih tožb, in eno iz učnega razmerja. Tako lani kakor predlanskim ni bilo nobene tožbe za dajatve oziroma odškodninske zahteve, kakor so n. pr. odtegljali od mezle, konvensijske kazni itd. iz delovnega razmerja. Predlanskim so imeli dve takti tožbi le iz učnega razmerja.

Pogosto se zgodi, da delodajalec iz katerekoli vzrokov noče izročiti delojemalcu delavske knjižice ali spričeval. Prelanskim so imeli devet takih tožb. Ob zadnjih letih statistika obrtnega sodišča ne beleži nobene tožbe, ki bi se tikala udeležbe pri pokojninskih skladih ali podpornih skladih, odpovedi, izpraznitve ali najemnine stanovanj v delavskih hišah, in sporov med delavci istega podjetja na osnovi prevzema skupnega dela.

Omenili smo že, da je lani obrtno sodišče resilo 235 spornih primerov. Mel temi jih je bilo rešenih 24. Predlanskim je bilo na ta način rešenih 14 tožb. Z drugačno končno sodbo je bilo lani rešenih 105 spornih primerov, predlanskim 113. Mnogo strank se je v temu postopjanju tudi pobotalo. Statistička obrtnega sodišča nam pove, da je bilo lani na ta način rešenih 51 spornih primerov. Predlanskim se je poravnalo 63 tožiteljev in tožencev. Na drug način so končno rešili se 55 tožb, predlanskim 53.

Zanimivo je, da v vseh primerih, s katerimi so imeli lani opravka, ni bil niti enkrat tožilec delodajalec.

236 tožb so vložili pomočniki ali delavci in štiri tožbe učenci oziroma vajenci. Tudi prejšnje leto delodajalci niso vložili nobene tožbe. O skupnega števila jih je predlanskim odpadlo 270 na

Radio Ljubljana

NEDELJA, 25. JANUARJA 1942-XX.

8.: Poročila v slovenščini. 8.15: Poročila v italijansčini. 8.30: Mistična pota. 8.45: Koncert organista Ulrika Matteya. 10.45: Peta maša iz bazilike Marijinega oznanja v Firenci. 12.: Razlagi s evangelijsko knjižico. 13.: Napoved časa in vesti v italijansčini. 13.15: Službeno vojno poročilo v slovenščini. 13.20: Pesmi, pesni, pesni pod vodstvom Angele. 14.: Vesti v italijansčini. 14.15: Koncert violinista Leona Pfeifferja (Marijan Lipovšek na klavirju). 14.45: Vesti v slovenščini. 17.15: Eripi: Krava, Izvor maščob, kmetijsko predavanje v slovenščini. 17.35: Koncert harmonikarskega kvinteta. 19.30: Vesti v slovenščini. 19.45: Operetna glasba. 20.: Napoved časa in vesti v italijansčini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 21.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 21.20: Koncert violinista Arriga Serata. 22.: Predavanje v slovenščini. 22.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 22.45: Vesti v italijansčini.

23.: Vesti v slovenščini. 23.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 24.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 24.15: Koncert violinista Arriga Serata. 25.: Predavanje v slovenščini. 25.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 25.45: Vesti v italijansčini.

26.: Vesti v slovenščini. 26.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 27.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 27.15: Koncert violinista Arriga Serata. 28.: Predavanje v slovenščini. 28.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 28.45: Vesti v italijansčini.

29.: Vesti v slovenščini. 29.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 30.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 30.15: Koncert violinista Arriga Serata. 31.: Predavanje v slovenščini. 31.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 31.45: Vesti v italijansčini.

32.: Vesti v slovenščini. 32.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 33.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 33.15: Koncert violinista Arriga Serata. 34.: Predavanje v slovenščini. 34.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 34.45: Vesti v italijansčini.

35.: Vesti v slovenščini. 35.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 36.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 36.15: Koncert violinista Arriga Serata. 37.: Predavanje v slovenščini. 37.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 37.45: Vesti v italijansčini.

38.: Vesti v slovenščini. 38.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 39.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 39.15: Koncert violinista Arriga Serata. 40.: Predavanje v slovenščini. 40.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 40.45: Vesti v italijansčini.

41.: Vesti v slovenščini. 41.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 42.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 42.15: Koncert violinista Arriga Serata. 43.: Predavanje v slovenščini. 43.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 43.45: Vesti v italijansčini.

44.: Vesti v slovenščini. 44.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 45.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 45.15: Koncert violinista Arriga Serata. 46.: Predavanje v slovenščini. 46.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 46.45: Vesti v italijansčini.

47.: Vesti v slovenščini. 47.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 48.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 48.15: Koncert violinista Arriga Serata. 49.: Predavanje v slovenščini. 49.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 49.45: Vesti v italijansčini.

50.: Vesti v slovenščini. 50.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 51.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 51.15: Koncert violinista Arriga Serata. 52.: Predavanje v slovenščini. 52.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 52.45: Vesti v italijansčini.

53.: Vesti v slovenščini. 53.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 54.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 54.15: Koncert violinista Arriga Serata. 55.: Predavanje v slovenščini. 55.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 55.45: Vesti v italijansčini.

56.: Vesti v slovenščini. 56.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 57.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 57.15: Koncert violinista Arriga Serata. 58.: Predavanje v slovenščini. 58.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 58.45: Vesti v italijansčini.

59.: Vesti v slovenščini. 59.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 60.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 60.15: Koncert violinista Arriga Serata. 61.: Predavanje v slovenščini. 61.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 61.45: Vesti v italijansčini.

62.: Vesti v slovenščini. 62.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 63.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 63.15: Koncert violinista Arriga Serata. 64.: Predavanje v slovenščini. 64.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 64.45: Vesti v italijansčini.

65.: Vesti v slovenščini. 65.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 66.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 66.15: Koncert violinista Arriga Serata. 67.: Predavanje v slovenščini. 67.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 67.45: Vesti v italijansčini.

68.: Vesti v slovenščini. 68.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 69.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 69.15: Koncert violinista Arriga Serata. 70.: Predavanje v slovenščini. 70.10: Koncert pod vodstvom Petralie. 70.45: Vesti v italijansčini.

71.: Vesti v slovenščini. 71.15: Ljubljanski orkester EIAR pod vodstvom D. M. Sijanca: peštra glasba. 72.: Koncert organista Pavla Rančigaja. 72.15: Koncert violinista Arriga Serata

Izprehod po Nizozemski Indiji

Bežen pregled lepot in neizmernega naravnega bogastva tega bajnega otoškega carstva

Pogled na glavno mesto Nizozemske Indije Batavijo iz letala

Nizozemska Indija je velika kolonija nezavzeti Nizozemske, ki obsega jedro obsežnega otoškega carstva: otoka Sumatra, Jave, del Bornea, Celebes in razne manjše otoške skupine v Sundskem in drugih morjih, poleg tega pa še celo vrsto manjših otokov, ki so na gosto posejanji okoli večjih. Glavni del tega carstva, ki mu pravijo Malajsko, ker v njem živi večina Malajcev, je otok Java, ki je po številu prebivalstva in po prirodnom bogastvu največji otok Nizozemske Indije.

Malajsko carstvo se deli v neposredna upravna področja in v samostojna področja domaćinov. Najvišje oblast ima v rokah generalni guverner, ki mu je dodeljen »Svet Indij«, sestavljen iz 5 do 7 članov. Člane »Sveti Indij« imenuje kralj. Poleg tega visokega sveta imajo v Nizozemski Indiji še »Narodni svet«, ki pa ima samo posvetovalni glas zlasti pri davanju in vojaških vprašanjih. Sestavlja ga 61 članov, ki so po večini izvoljeni, nekaj pa jih imenuje generalni guverner. Najmanj polovico članov »Narodnega sveta« morajo sestavljati domaćini.

Razdelitev Nizozemske Indije

Nizozemska Indija je razdeljena v naslednje upravne enote: Java in Madoera, ki obsega 132.174 kv. m površine, ima nad 42 milijonov prebivalcev, gosta naseljenosti na 1 km² pa znaša 315,6. — Sumatra in bližnji otoki, ki skupno obsegajo 425.143 km², imajo nekaj nad 8 milijonov prebivalcev, gosta naseljenosti na 1 km² pa znaša komaj 18. — Riouw, ki obsega 31.689 kv. m površine in ima okoli 300.000 prebivalcev, — Bangka in Billiton (Riouw je otoče pred samim Singapurom, Bangka in Billiton pa ležita severno in severovzhodno od severovzhodnega dela Sumatre v smeri proti Borneu), ki imata skupno 16.775 km² površine in okoli 285.000 prebivalcev, — Zapadni Borneo, ki obsega 146.700 km² površine in ima 810.000 prebivalcev, — vzhodni in južni del Bornea, ki obsega 372.700 km² površine in ima okoli 1.400.000 prebivalcev, — Celebes, ki ima 189.065 km² površine in 4 milijone 300.000 prebivalcev. — Molucci z nad 400.000 km² površine in okoli 900.000 prebivalcev, —

Nizozemski Timor, ki obsega 63.324 km² površine in ima 1 milijon 700.000 prebivalcev, — naposled pa Bali in Lombok s komaj 10.200 km² površine in nad 1 milijon 800.000 prebivalcev.

Nizozemska Indija obsega skupno 904.246 km² površine in ima skoraj 63 milijonov prebivalcev, gosta naseljenosti na 1 km² pa znaša 31,8.

Prebivalstvo mesta

Jedro prebivalstva Nizozemske Indije tvorijo Malajci, ki se dele v Javskem in Sundaneze. Po veroizpovedi so po večini mohamedanci, je pa med njimi tudi nad 14 milijonov pogonov. Protestantni in katolički so precej redki. V vsej Nizozemski Indiji živi samo okoli 250.000 Evropev, ki so po večini na Javi, dalje poleg milijon Kitajcev in nekaj tisoč Japoncev.

Najpomembnejša in največja mesta Nizozemske Indije so na Javi. Največje je glavno mesto Batavia, ki ima okoli 450 tisoč prebivalcev, sledi pa Soerabaja s 350.000 preb., Bandoeng s 130.000 prebivalcev, dalje Soerakarta, Djokjakarta, Palembank, Meester in Kornelis, ki imajo po okoli 100.000 prebivalcev, in nekatera manjša mesta kakor Malan, Makasar, Padang in druga.

Obsežno Malajsko carstvo je razdeljeno tudi v lastne sultante, toda sultani nima nobene samostojnosti, ker je ob vsakem sultanu oziroma regentu še poseben guverner, ki je edini pravi oblastnik. Dočaka malajske kneze na videž spoštujejo, ti pa so tem zadovoljni, saj jim je glavno, da lahko — udobno žive. To pa jim Nizozemci privoščijo.

Naravno bogastvo

Nizozemska Indija je najbogatejša kolonija ne le v vzhodnem delu Azije, ampak sploh na vsem svetu. Strokovnjaki smatrajo, da je bogatje tudi od Angleške Indije, ki prideluje približno iste dobrane kakor Nizozemska. Nizozemska Indija pa ima to prednost, da so dobrine v njej enakomerno razdeljene in da imajo od njih dovolj koristi tudi najnižji sloji. Vsak domaćin lahko brez posebnega napora pridobi toliko, kolikor mu je potrebno za udobno življenje. Nizozemska Indija je zlasti važna zaradi neizmernega bogastva najrazličnejših proizvodov, potrebnih doma, še bolj pa v evropskih državah.

V Nizozemski Indiji goje največje kulture, ki jih delno vzgajajo na posebnih plantažah, delno pa na domaći način. Plodovi, ki jih pridelajo na plantažah, so namenjeni za izvoz. V Nizozemski Indiji imajo ogromne haciende, ki skupno posedujejo nad 2 in pol milijona ha zemlje, od te pa je obdelan komaj poldruži milijon. 600.000 ha obdelane zemlje odpade samo na Javo in Madoero, ostane pa na vse ostale otroke. Zemlja je torej še skromno obdelana, kljub temu pa že prinaša ogromna bogastva. Ce bi bili vsi otoki obdelani kakor Java, bi bila Nizozemska Indija prava objubljena dežela, ki bi tudi evropsko blagostanje lahko nemalo povečala. Upoštevati moramo namreč, da so kulture Nizozemske Indije ogromnega industrijskega pomena za Evropo in vse ostale svet.

Kavčuk, sladkor, kava, čaj

Najpomembnejša in največja kultura Nizozemske Indije je kavčuk, ki ga pridelujejo na Javi na 220.000 ha površine, na vseh ostalih otokih pa na skoraj 330.000 ha. Sledi mu sladkorni trs, ki so ga leta 1938 pridelali na Javi na 95.000 ha

površine. Kavčuk in sladkorni trs sta največji industrijski rastlini Nizozemske Indije, ki ju pridelajo na 60% zemljišč, namenjenih industrijski obdelavi.

Na ostalih 40% zemljišč, namenjenih industrijski obdelavi, goje kavo, in sicer na 110.000 ha, čaj na 104.000 ha, dalje tobak, ki je izvrsten in ki ga izvražajo v vse dele sveta, kokosovo palmo na 43.000 ha in druge rastline.

Na svoj način obdelujejo domaćini okoli 8 milijonov ha zemlje. Na dobrini polovici teh plodnih zemljišč pridelujejo riž, na 2 milijonih ha pa koruzo. Riž in koruzo sta poleg raznih drugih tropskih rastlin in plodov največja hrana domaćinov.

Proizvodi v odstotkih

Najtežje krize v Nizozemski Indiji je pretrpel sladkorni trs, ko so začeli pridelovati sladkor iz sladkorne repe. Proizvodnja nizozemsko-indijskega sladkorja iz trsa je tedaj padla za dobrin pet šestin, vendar pa se je v poznejših letih spet malo popravila.

Java je največja za sladkor, za kavčuk pa predvsem Sumatra. Nizozemci so že od nekdaj zlasti pospeševali kulturno čašo, ki ga Nizozemska Indija pridelava 20% svetovne proizvodnje, torej več kakor Ceylon.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.

Nizozemska Indija pridelava letno 5% svetovne proizvodnje kave, prav tako močno pa je v odstotkih zastopana tudi pri drugih kulturnih.